

SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

w Szkole Podstawowej nr 32

im Jerzego Dudy – Gracza w Częstochowie

*„Wychowanie dziecka kulturalnego, wrażliwego na krzywdę i niesprawiedliwość,
świadomego swoich czynów, samodzielnego w myśleniu, działaniu i ocenianiu.”*

Podstawy prawne regulujące istotę działań wychowawczo-profilaktycznych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (zwłaszcza art. 72);
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;
- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej);
- Karta Nauczyciela;
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia
- Rozporządzenie MEN z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

CELE DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

- Kształtowanie jednostek twórczych, kreatywnych i zdolnych do sterowania własnym kształceniem zarówno w rzeczywistości szkolnej, jak i poza nią.
- Rozwijanie osobowych cech wychowanków oraz zdolności umożliwiających rozumienie przez nich otaczającego ich świata na drodze samorefleksji dotyczącej zasadności własnych zachowań
- Rozwinięcie umiejętności komunikacyjnych, które umożliwią dialog z innymi

CELE SZCZEGÓŁOWE ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Wskazują one wartości, pozytywne postawy, kompetencje oraz umiejętności niezbędne dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży w czterech sferach:

- fizycznej (rozwój biologiczny),
- psychicznej (rozwój poznawczy i emocjonalny),
- społecznej (rozwój społeczny)
- aksjologicznej (rozwój moralny).

Osiągnięcie dojrzałości w czterech sferach możliwe jest dzięki rozwojowi kompetencji osobistych i społecznych uczniów, ukierunkowanych na:

samoświadomość – budowanie akceptacji siebie, osiąganie spójności myślenia i działania łączonych z kształtowaniem poczucia autonomii, tworzenie pozytywnego obrazu tożsamości w wymiarze osobistym, społecznym i kulturowym.

sprawczość – wyznaczanie realnych celów i ich osiąganie dzięki własnej aktywności, pozytywne nastawienie do życia, motywacja do działania, kształtowanie umiejętności planowania i podejmowania decyzji oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, planowanie własnego rozwoju, rozwijanie poczucia celowości działania;

relacyjność – budowanie i podtrzymywanie pozytywnych relacji z ludźmi, rozumienie uczuć innych, sposobów myślenia i działań umożliwiających osiągnięcie pożądaných społecznie celów, promowanie prospołecznych wartości, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, w tym jego formach instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych, włączanie się do działania na rzecz społeczności, promowanie pozytywnych wzorców osobowych, budowanie prospołecznych relacji.

otwartość – zdolność do sprawiedliwej, etycznej oceny i reagowania, umiejętność otwartego i jednoznacznego wyrażania swoich potrzeb, uczuć i opinii z zachowaniem szacunku do siebie oraz innych osób, kształtowanie postaw asertywnych, rozwijanie poczucia empatii, wrażliwości, szacunku dla odmienności;

kreatywność – kształtowanie twórczego podejścia do rozwiązywania problemów dzięki umiejętnościom: wyjścia poza schematyczność myślenia i działania, znajdowania nowych sposobów rozwiązywania problemów, odkrywania indywidualnych zdolności umożliwiających sprostanie wyzwaniom, także poprzez podejmowanie działań na rzecz twórczego rozwoju w formie współpracy z instytucjami kultury, rozwój aktywności fizycznej, rozwój sfery psychicznej, w tym duchowej, społecznej, aksjologicznej.

Obszary pracy wychowawczo-profilaktycznej

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych

- zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych;
- kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediów;
- przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych;
- przygotowanie do bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach oraz korzystania ze środków komunikacji;
- rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu i redukcja agresywnych zachowań- podstawy negocjacji i mediacji;
- zwiększenie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.

Zdrowie-edukacja zdrowotna

- zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia w aspekcie fizycznym i psychicznym;
- rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody;

- kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania;
- nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu, prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości;
- kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.

Relacje -kształtowanie postaw społecznych

- kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania;
- wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat);
- rozwijanie samorządności;
- rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka;
- zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju;
- kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej.

Kultura – wartości, normy, wzory zachowań

- kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji, symboli i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji;
- rozwijanie przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność;
- kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji;

- przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań;
- rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności;
- rozwijanie umiejętności właściwego zachowania, uwrażliwianie na kwestie moralne.

HARMONOGRAM SZCZEGÓŁOWYCH DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH W ROKU SZKOLNYM 2018/2019

Strefa psychiczna: BEZPIECZEŃSTWO - profilaktyka zachowań ryzykownych		
Lp.	Treści i zadania	Formy i sposoby realizacji
1.	Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych. Kształtowanie właściwych zachowań w sytuacjach zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Zapoznanie uczniów i rodziców z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi w szkole- regulaminy klasowe, sali gimnastycznej, pracowni komputerowej, zachowania podczas przerw w szkole i na boisku, w stołówce szkolnej i w świetlicy, podczas wyjść i wycieczek szkolnych. 2.Pelnienie dyżurów przez nauczycieli i pracownika szkoły przy wejściu głównym oraz na korytarzach, szatni i na boisku szkolnym. 3.Objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną wymagających tego uczniów. 4.Spotkania z pedagogiem, psychologiem, specjalistami z PPP. 5.Przeprowadzanie próbnej ewakuacji 6.Pogadanki i warsztaty nt. bezpieczeństwa. 7.Realizacja zaplanowanej tematyki na zajęciach z wychowawcą. 8.Organizacja apeli informatyczno- wychowawczych. 9.Spotkania z Policją i Strażą Miejską. 10.Monitorowanie zachowań uczniów. 11.Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki uczniom podczas wyjść, wycieczek i imprez szkolnych.
2.	Zwiększenie świadomości uczniów o korzyściach i zagrożeniach	<ol style="list-style-type: none"> 1.Regulamin korzystania z telefonów komórkowych na terenie szkoły. 2. Udział w ogólnopolskiej kampanii“Dzień bezpiecznego Internetu“.

	związanych z korzystaniem z Internetu i innych urządzeń technologicznych.	<p>3. Zapoznanie z programem „Sieciaki“.</p> <p>4. Warsztaty , pogadanka „Odpowiedzialność karna nieletnich za cyberprzemoc“ z udziałem przedstawiciela Straży Miejskiej.</p> <p>5. Treści wychowawcze podejmowanie podczas zajęć komputerowych.</p>
3.	Utrwalanie wiedzy w zakresie bezpiecznego poruszania się w drodze do i ze szkoły.	<p>1.Spotkania z przedstawicielem Policji- pogadanki.</p> <p>2.Realizacja treści programowych na zajęciach z techniki i podczas zajęć z wychowawcą.</p> <p>3.Prowadzenie dodatkowych zajęć przygotowujący do uzyskania karty rowerowej.</p> <p>4.Egzamin na kartę rowerą dla uczniów klas 4.</p> <p>5.Udział w konkursach plastycznych i wiedzy.</p> <p>6. Organizacja konkursu „Bezpieczna droga do szkoły“</p>
4.	Przeciwdziałanie agresji i innym niepożądanym formom zachowań wśród uczniów.	<p>1.Monitorowanie zachowań uczniów.Rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami.</p> <p>2.Współpraca z Rzecznikiem Praw Ucznia.</p> <p>3.Warsztaty „Jak rozwiązywać konflikty?“.</p> <p>4. Zajęcia z wychowawcą, pogadanki.</p> <p>5. Organizacja imprez klasowych.</p> <p>6.Spotkania z przedstawicielem Policji i Straży Miejskiej (pogadanki).</p> <p>7.Rejestr osób wchodzących do szkoły.</p> <p>8.Organizacja szkolnego „Dnia przeciw przemocy“.</p> <p>9.Stała współpraca z pedagogiem szkolnym ucznia, nauczycieli i rodziców.</p> <p>10.Zawieranie kontraktów oraz zajęcia z elementami programów profilaktycznych.</p>
5.	Uświadamianie skutków zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych, szkodliwości działania niktoty, e-papierosów, alkoholu, narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy.	<p>1.Zbieranie informacji (ankiety) dotyczących ryzykownych zachowań związanych z używkami. Sporządzenie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka.</p> <p>2.Realizacja treści profilaktycznych podczas zajęć z wychowawcą.</p> <p>3.Przystąpienie do programów i projektów o tematyce uzależnień w ramach współpracy z UM, CARS-u, PPP, SANEPID.</p> <p>4.Pegagogizacja rodziców podczas zebrań klasowych.</p> <p>5.Akcja plakatowa w ramach programu „Nie pal przy mnie proszę“.</p> <p>6.Spotkanie z Policją, Strażą Miejską informujące o odpowiedzialności prawnej nieletnich w przypadku rozprowadzania i zażywania dopalaczy, narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych.</p> <p>7.Upublicznienie „Procedur postępowania w sytuacji kryzysowej“.</p>

Strefa fizyczna: ZDROWIE - edukacja zdrowotna		
1.	Zapewnienie opieki zdrowotnej	<p>1. Działania pielęgniarki szkolnej: przesiewowe badanie wzroku, doraźna pomoc, badania uczniów w ramach bilansów, pomiary antropometryczne, koordynowanie działań związanych ze szczepieniami, fluoryzacja zębów.</p> <p>2. Przesiewowe badania logopedyczne.</p> <p>3. Prowadzenie warsztatów w zakresie pierwszej pomocy.</p> <p>4. Organizacja konkursu plastycznego „Jak dbam o zdrowie“.</p>
2.	Kształtowanie właściwych nawyków mających na celu podejmowanie zdrowego stylu życia.	<p>1. Realizacja treści programowych w klasach I-VII podczas lekcji, zajęć z wychowawcą oraz WDŻ: pogadanki dotyczące zdrowia i higieny osobistej.</p> <p>2. Korygowanie wad postawy i wymowy poprzez logoterapię, zajęcia gimnastyki korekcyjnej, zajęcia sportowe oraz kontrolę ciężaru tornistrów uczniowskich.</p> <p>3. Dostosowanie wysokości ławek i krzeseł do wzrostu uczniów, systematyczne wietrzenie sal lekcyjnych.</p> <p>4. Udział w konkursach o tematyce prozdrowotnej.</p> <p>5. Pogadanki na temat: „Jak i dlaczego należy dbać o higienę osobistą“ oraz „Dbam o czystość w toalecie szkolnej“.</p> <p>5. Udział w programie: „Owoce i warzywa w szkole“ i „Mleko w szkole“.</p> <p>6. Wspólne spożywanie drugiego śniadania.</p> <p>7. Tworzenie jadłospisu szkolnego zgodnie z zaleceniami SANEPID-u</p> <p>8. Bieg po zdrowie „Profilaktyka antynikotynowa“</p> <p>9. Udział w ogólnopolskim programie profilaktycznym „Epsilon“</p> <p>10. Realizacja programu „Pięć porcji zdrowia w szkole“</p>
3.	Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacji zwycięstwa i porażki.	<p>1. Zajęcia z wychowawcą na temat zachowań asertywnych, sposobów radzenia sobie ze stresem, właściwych wzorców.</p> <p>2. Przekazanie wiedzy na temat sylów uczenia się i motywacji do nauki</p> <p>3. Udział w zawodach sportowych.</p> <p>4. Organizacja Dnia Sportu Szkolnego z udziałem rodziców.</p> <p>5. Prezentacja różnych zawodów podczas zajęć z doradztwa zawodowego.</p> <p>6. Udział w zajęciach pozalekcyjnych, rewalidacyjnych.</p>
4.	Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem	<p>1. Zajęcia z wychowawcą- pogadanki.</p> <p>2. Realizacja treści programowych z zakresu biologii, wychowania fizycznego.</p>

	zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.	3.Pogadanka „Jak dbam o swoje ciało?”. 4. Zajęcia pozalekcyjne- SKS. 5.Udział w zawodach sportowych. 6. Pogadanki na temat zaburzeń w prawidłowym odżywianiu się“ bulimia, nadwaga, anoreksja. 7.Program ogólnopolski „Między nami kobietkami“.
5.	Doskonalenie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody.	1.Udział w akcjach“ Sprzatanie Świata, Dzień Ziemi. 2. Zbiórka surowców wtórnych w ramach akcji: „Nakrętkowa Częstochowa, Czysta Częstochowa, Makulatura dla biblioteki. 3. Udział w konkursach plastyczno- technicznych o charakterze przyrodniczym. 4. Edukacja ekologiczna na lekcjach przyrody.
Sfera społeczna : RELACJE - kształtowanie postaw społecznych		
1.	Rozwijanie zachowań asertywnych i empatycznych.	1.Warsztaty „Uczymy się rozwiązywać konflikty“. 2.Realizacja tematyki zajęć z wychowawcą, prowadzonych metodami aktywnymi. 3.Dyskusje na temat kultury zachowania wobec rówieśników i osób dorosłych. 4.Organizacja i udział w akcjach charytatywnych organizowanych przez szkolne koło wolontariatu. 5.Organizowanie pomocy koleżeńskiej. 6.Zajęcia warsztatowe z pedagogiem szkolnym w ramach programu profilaktycznego „Epsilon“. 7.Pedagogizacja rodziców.
2.	Umożliwienie przynależności do konstruktywnej grupy rówieśniczej, rozwijanie samorządności.	1.Wybór Samorządu Uczniowskiego i rad klasowych, podejmowanie działań, Dzień Samorządności. 2.Prace w organizacjach szkolnych: PCK i LOP. 3.Dbanie o estetykę sal lekcyjnych, wyglądu szkoły i jej otoczenia. 4.Udział w zajęciach pozalekcyjnych, wyjściach i wycieczkach klasowych, w rajdzie szkolnym i zielonej szkole. 5. Udział w projektach edukacyjnych.
3.	Wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodziną, integracja działań wychowawczo- profilaktycznych	1.Udział rodziców w uroczystościach szkolnych, klasowych, wyjściach i wycieczkach oraz w imprezach środowiskowych. 2.Organizowanie imprez : Pasownie na ucznia, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Ciasteczkowy,

	szkoły i rodziców.	festyn, rajd szkolny. 3.Zebrania z rodzicami, konsultacje i rozmowy indywidualne. 4.Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych poprzez konsultacje z pedagogiem i specjalistami PPP, informowanie o instytucjach wspierających rodzinę. 5.Współpraca nauczyciela prowadzącego zajęcia rewalidacyjne i nauczycieli wspomagających uczniów z rodzicami.
4.	Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących zasad i reguł.	1.Zapoznanie z regulaminami szkolnymi, zasadami BHP oraz zasadami współżycia w szkole. 2.Tworzenie klasowych kodeksów zachowania. 3.Podanie do publicznej wiadomości „Procedur postępowania w sytuacji kryzysowej“. 4.Stosowanie systemu kar i nagród. 5.Zapoznanie uczniów z Konwencją o Prawach Dziecka.
5.	Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania siebie i innych ludzi.	1.Stosowanie samooceny ucznia. 2.Bieżące ocenianie w różnych sytuacjach szkolnych, wskazywanie właściwych i niewłaściwych form zachowania. 3. Apele wychowawczo- porządkowe. 4. Akcja klas IV-VIII „Idziemy na lody“.
Sfera społeczna: KULTURA – wartości ,normy, wzory zachowań		
1.	Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze.	1.Udział w uroczystościach szkolnych, państwowych, religijnych. Dbanie o odpowiedni strój podczas apeli. 2.Wyjścia do teatru, kina ,muzeum i galerii. 3.Organizowanie imprez klasowych. 4. Realizowanie treści wychowawczych podczas zajęć z wychowawcą. 5. Współpraca z rodzicami.
2.	Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania i tradycji.	1.Realizacja treści programowych na lekcjach j. angielskiego. 2.Poznanie kultury krajów UE. 3.Organizacja Dnia Języków Obcych. 4.Warsztaty integracyjne „Inny -nie znaczy gorszy“ 5.Współpraca nauczycieli wspomagających z nauczycielami i rodzicami dziecka z orzeczeniem o niepełnosprawności.

		6. Włączanie uczniów z orzeczeniem do współpracy rówieśniczej poprzez realizację projektów edukacyjnych.
3.	Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich.	1.Udział w uroczystościach rocznicowych i okolicznościowych: Dzień Patrona Szkoły, Dzień Patrioty. 2. Organizowanie wycieczek edukacyjnych związanych z rocznicą odzyskania niepodległości. 3.Udział poczty sztandarowego w uroczystościach szkolnych i miejskich. 4. Udział w akcji społecznej „Mamy Niepodległą“
4.	Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów. Wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.	1.Promocja talentów i zainteresowań. Prezentacja osiągnięć na forum szkoły, podczas apeli porządkowych. 2.Udział w zajęciach pozalekcyjnych. 3.Udział w konkursach recytatorskich i czytelniczych. 4.Zachecanie do udziału w konkursach przedmiotowych i projektach edukacyjnych. 5.Organizacja wycieczek klasowych. 6.Prezentacja umiejętności podczas występów na festynie szkolnym i akcji środowiskowych (Jasne, że choinka, Mikołaj na Wileńszczyźnie 7.Występy koła teatralnego dla przedszkoli. 8.Organizacja imprez na rzecz szkoły i środowiska. 9.Organizacja rozgrywek z okazji Szkolnego Dnia Sportu. 10. Szkolny dzień preorientacji zawodowej.

Ewaluacja programu

Nauczyciele, rodzice i sami uczniowie jako aktywni uczestnicy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego mogą być jego ewaluatorami. W drodze obserwacji, odpowiedzi na ankiety, poprzez zastosowanie różnych technik socjometrycznych, oceniają, czy droga do osiągnięcia celu jest właściwa czy nie. Jeżeli podjęte działania będą przynosić zadawalające efekty, to będą kontynuowane. Jeżeli nie przyniosą oczekiwanych rezultatów, zostaną zmodyfikowane stosownie do potrzeb społecznych.